

Introducció a l'avorriment

Les coses són avorrides?

- Inici llegint Hegel (p. 113)
- Hom diria que el llibre és avorrit. Però, ho és realment?
- La «Fenomenologia de l'esperit» de Hegel és un dels llibres més importants de tots els temps.
- Per exemple, ha influenciat Marx → no hi hauria comunisme → el món seria diferent.
- Com pot un llibre que ha canviat el món ser avorrit?
- **I, això no obstant, ens pot avorrir —o no.** On és l'avorriment? Què és el que fa que una cosa sigui avorrida?
- Per tant, en el supòsit que un llibre sigui avorrit:
 - Podem no haver-nos avorrit amb ell
 - Avorrit vol dir: monòton, pesat → no ens deixa indiferent.
 - Som a la lectura, entregats però no assumits, no captivats.
 - Pesat: no captiva; se'ns *dóna llargues*.
 - Monòton: no ens omple, ens hem *quedat buits*.
- El que volem dir és que **el llibre posa en un temperament d'ànim que nosaltres volem frenar. Vol dir que pot sorgir (o no), però no el volem.**
- L'avorriment és híbrid: en part subjectiu i en part objectiu.

Importància de l'avorriment

- «No se trata de que ustedes se lleven a casa una definición del aburrimiento, sino de que aprendan a saber moverse en la profundidad de la existencia» (p. 171)
- Per què és important l'avorriment?
- En el fenomen de l'avorriment hi ha present un element de temporalitat, és un instant llarg.
- L'ésser avorrits i l'avorriment en general estan arrelats a l'essència enigmàtica del temps: és el temps que no passa i no vol passar
- En l'avorriment ens adonem del temps, sentim el fluir del temps.
- **Per tant, l'avorriment ens mostra una relació amb el temps, és un sentiment de temps → ens mena al problema del temps i com el vivim.**
- L'avorrit és qui percep el pas del temps com una buidor, com una càrrega existencial.
- L'avorriment és un estat afectiu que ens acull i que està vinculat a la temporalitat.
- **Des de l'estat afectiu de l'avorriment se'ns obre el món de forma realment genuïna.**
- L'avorriment, com l'angoixa, no llença l'existència a la desesperació, sinó que són estats afectius que desvetllen alguns aspectes fonamentals del propi ser:
 - Impropietat (tema 1)
 - Alienació
 - ...
- **Aquests estats afectius són una catarsi, una conquesta, un esclariment.**
- **Alliberen el nostre ser autèntic.**

Gènesi de l'avorriment

- «Por eso hemos preguntado si, por ejemplo, el hombre se ha vuelto hoy aburrido para sí mismo, y si un *aburrimiento profundo* es un temple de ánimo fundamental de la existencia actual.»
- L'avorriment ja el coneixien els grecs i els romans:
 - Grec: *ania*
 - Llatí: *taedium*
- Els éssers humans s'avorreixen un cop tenen les necessitats bàsiques cobertes → volen oci.
- Si no estan entretinguts, el poble no està tranquil → *Panem et circenses*, pa i circ, de Roma.
- L'avorriment és un diagnòstic de l'estat anímic de la nostra època, tan tecnificada. **La nostra és una societat que s'avorreix.**
- Vivim pendents de la tècnica, sota paràmetres científics, presos del consum.
- Però, paradoxalment, no sabem què fer amb el temps que la ciència i la tècnica posen a la nostra disposició.
- **L'avorriment és la símptoma d'una societat malalta, fragmentada, mancada de valors i desorientada.**
- __L'avorriment és simplement una manca d'interès (*inter-esse*).__
- Hem perdut la capacitat de relacionar-nos, d'existir al món amb un interès per la nostra pròpia existència.
- L'avorriment s'ha de veure com una part integrant de la constel·lació afectiva que impregna la nostra època tecnificada.

- Les disposicions afectives són maneres d'existir al món → no podem imaginar-nos avorrits, no el podem objectivar, l'hem de viure.
- Ja sempre existim en l'avorriment, fruit de la nostra vida en aquesta època tan tecnificada.
- **L'avorriment és només meu, no el puc transferir a una altra persona.**
- És una forma d'apertura del món.

Primera forma de l'avorriment: avorrir-se d'alguna cosa

- Exemple:
 - Som a una estació de tren, fent un transbord.
 - A Bobadilla, Màlaga (mostrar imatge)
 - Dues hores d'espera, a les 4 de la tarda al juliol a Andalusia.
 - Amb refredat de més d'una setmana.
 - Després d'un viatge pel matí de 6 hores, treballant i havent matinat.
 - Què fer?
 - No puc llegir, perquè els llibres són densos
 - No puc fer un passeig perquè fa molta calor
 - No hi ha cap bar
 - Vaig al lavabo diverses vegades, surto a l'andana i torno a entrar.
 - M'avorreixo
- Cerquem un passatemps per distreure'ns de l'opressió del temps, per no adonar-nos del pas del temps.
- Quan estem ocupats, no ens adonem del pas del temps, cau en l'oblit, desapareix → busquem ocupar-nos en alguna cosa
- En el passatemps, només existeix la cosa, estem assumits per elles.

- Al passatemps no ens interessa ni el resultat ni l'objecte de la ocupació, només estar ocupats fent alguna cosa per no quedar en **la buidor de l'avorriment**.
- **Però es genera una mena de buit que és impossible d'omplir.**
- La buidor de l'avorriment no és una buidor d'objectes.
- Els objectes hi són.
- Precisament perquè els objectes hi són quedem buits. Ens avorreixen perquè hi són.
- **No ens avorreixen les coses en si, sinó per com se'ns presenten aquestes coses.**
- Les coses ens avorreixen en una situació concreta del món circumdant.
- L'avorriment, per tant, està causat per allò que ens envolta, pel context.
- Les coses ens abandonen a nosaltres mateixos perquè no tenen res a oferir-nos, no ens entretenen.
- **Les coses ens resulten indiferents.**
- Per això ens deixen buits: no ens ofereixen res en tant que són presents, no en rebem res d'allò que se'ns presenta.
- **Però les coses de l'estació sempre se'ns presenten iguals:**
 - És un lloc d'aixopluc, on comprar bitllets.
 - Un panell informatiu és sempre un panell informatiu
 - Un arbre és sempre un arbre, un banc de l'estació és sempre un banc
- Què ens avorreix, doncs, dels objectes, si ens ofereixen el que esperem d'ells? Per què ens avorreixen l'estació i els seus voltants?
- Però què és el que **realment volem a l'estació?**

- Agafar el tren com abans millor.
- Que l'estació ens deixi buits, que se'ns denegui, té relació amb el **temps que es demora**, amb el **temps que no arriba**
- **És el temps el que ens oprimeix**, el que ens dóna llargues, i el que fa que l'estació no ens ofereixi el que ens hauria d'oferir
- **L'estació no és el que volem que sigui.**
- L'estació es denega perquè el temps li denega alguna cosa.
- L'avorriment ens sorgeix en una espera, en un temps que es demora i que no arriba, el d'agafar el següent tren.
- Aquest temps té un inici i una fi i, quan el tren arriba, l'avorriment s'acaba.
- El temps es viu com un **trànsit** entre l'arribada d'un tren i el següent.
- **Tot té el seu temps**, i si l'estació ens avorreix és perquè no l'hem trobada al *seu* temps, és a dir, a la partida del següent tren.

Tipus	Exemple	Tipus de buit	Manera de viure el temps	Forma experimental del temps
Avorrir-se d'alguna cosa	Estació de tren	Impossible d'omplir	Intranquil·litat, espera	Interval, trànsit

Segona forma de l'avorriment: avorrir-se amb ocasió d'alguna cosa

- Aclariment: l'avorriment no depèn de la durada de l'interval de temps objectiu en què ens avorri: ens pot avorrir en 5 minuts una persona molt

més que no pas 4 hores esperant a l'estació.

- **El lapse de temps no té res a veure amb la profunditat de l'avorriment.**
- Exemple: assistència a un sopar:
 - Ens reservem una estona del nostre temps i hi anem.
 - Es parla del que es parla, s'escolta la música que s'escolta...
 - I, en tornar a casa, descobreixo que m'he avorrit, tot i no haver-me'n adonat al moment.
 - Què ha passat?
- El passatemps no és evident, queda transformat i amagat per les normes d'urbanitat:
 - Un badall amagat
 - El tamborinar dels dits sobre la cadira o les cames
 - Consultar el mòbil
- Les formes de comportament públic ens prohibeixen buscar qualsevol passatemps com a l'estació, ens reprimeixen → limiten la nostra llibertat, ens hem de comportar.
- **Les formes del passatemps són públiques:**
 - Fumar i mirar la cendra
 - Consultar el mòbil sense mirar-lo
- En el passatemps ens bolquem en la conversa, dient el que es diu, seguint el fil.
- El passatemps és tot el vespre, tota la conducta i el comportament.
- Com pot ser això?
- El passatemps s'escola dins del ser avorrits i es propaga a tota la situació, no és un cas aïllat.
- El passatemps té una *inaparença* de passatemps, no ho sembla. Hi llisquem, com si ja estigués preparat. I, com que ell mateix ja és l'ocupació,

és segur.

- No trobem res avorrit, però ens avorrim.
- Aquest avorrim té la forma del «no sé què», ens avorrim però no sabem de què: ni les persones amb què compartim el temps, ni la conversa són avorrits, però, tot i així, ens avorrim.
- No ens avorreix res del que ens envolta.
- El que ens avorreix no es una cosa, un *què*, sinó *allò* en que *ens* avorrim.
- Ens avorrim nosaltres. **El que ens avorreix és indeterminat, difús.**
- L'avorrim deixa buit, però més profundament i difusa: impedeix cercar un passatemps, deixar-nos anar en un passatemps.
- Precisament perquè no podem cercar un passatemps, perquè no el cerquem, perquè participem en la conversa general, ens perdem, ens entreguem a allò que s'està desenvolupant → **deixem el nostre autèntic si mateix enrere.**
- **Es forma un buit en nosaltres mateixos.**
- Aquest buit és la pèrdua de si mateix.
- El temps no ens pressiona, no ens constreny:
 - Estació: no volíem perdre temps
 - Sopar: ens reservem un temps per anar-hi, ens donem temps.
- Però com podem «donar-nos» temps, si aquest sempre ens pertany?
- **El que fem quan reservem l'estona del sopar és deslligar aquest interval del temps del nostre passat i del nostre futur:** només existeix el moment actual, el del sopar, un «ara» que s'atura i no passa.
- Per tant, durant la vetllada som nosaltres mateixos, però el nostre si mateix està abandonat de la seva procedència i del seu futur.

- Vivim suspesos en el present constant del sopar que sembla que no acabarà mai. **És un instant que s'estén.**
- El temps deturat no només no ens allunya, sinó que ens hi cita, ens hi col·loca al davant, ens hi abandona.
- Aquest temps ens resulta desconegut: per nosaltres el temps és fluir, el fluir del temps, ja sigui amb les busques del rellotge que passen o amb esdeveniments.
- Aquest temps que s'atura ens és desconegut i indeterminat, ens és aliè, perquè no ens preocupem del temps.
- I això és el que ens avorreix.
- Quan estem abandonats en aquest temps aturat, on seguim tenint el mateix si mateix però renunciat i buidat, ens avorrim.
- L'avorriment sorgeix de la temporalitat de l'existència → **l'avorriment sorgeix a partir de la nostra pròpia temporalitat.**
- L'avorriment sorgeix d'un mateix, des de la pròpia existència.
- No està tan lligat a una situació concreta com la primera forma.
- Estem amb la mirada cap a nosaltres mateixos → és un «avorrir-se amb ocasió d'alguna cosa» i de res concret → perquè sempre pot sorgir, en qualsevol situació.
- Quina forma d'avorriment seria més profunda?
- Primera, perquè no tenim temps a perdre.
- A la segona: sembla que el temps ens sobra i el podem malbaratar en sopars que ens avorreixen.
- Però, a la primera forma, no tenim temps en quin sentit? En què volem invertir el temps?

- En les ocupacions quotidianes de les quals hem esdevingut esclaus.
- Potser aquesta forma sigui el màxim perdre's en la banalitat de l'existència (autoexplotació del capitalisme)
- Cal pensar l'avorriment mateix per veure quina forma d'avorriment és més profunda.

Tipus	Exemple	Tipus de buit	Manera de viure el temps	Forma experimental del temps
Avorrir-se d'alguna cosa	Estació de tren	Impossible d'omplir	Intranquil·litat, espera	Interval, trànsit
Avorrir-se amb ocasió d'alguna cosa	Sopar	Buit difós	Ara dens, temps envoltant	Un instant que s'estén

Tercer forma de l'avorriment: hom s'avorreix

- Exemple: passeig un diumenge d'hivern al vespre per una ciutat europea:
 - **Tot** està tancat: botigues, centres comercials, bars.
 - No hi ha ningú al carrer, ni tan sols cotxes.
 - No tenim res a fer després, no hi ha cap esdeveniment esportiu ni televisiu que ens esperi.
 - **Hom s'avorreix, sense més.**
- Com més profund és un avorriment, més silenciós, inaparent, tranquil i ampli és.

- Aquest avorriment ens mostra què succeeix amb nosaltres, ens proporciona una forma de comprensió excepcional.
- Primera forma d'avorriment: volem fer callar l'avorriment perquè no calgui escoltar-lo.
- Segona forma d'avorriment: volem no escoltar-lo.
- **No té cap passatemps que se li relacioni**, i és aquesta la seva característica.
- No cerquem un passatemps per fer passar l'avorriment, sinó que estem obligats a escoltar-lo, a saber la veritat que ens mostra aquest temperament d'ànim
- Tercera forma d'avorriment: estem forçats a escoltar-lo → té relació amb la llibertat més íntima, ja que ens separem d'allò que és públic, d'allò que fa tothom, perquè res d'això no ens interessa.
- **No hi ha res que ens interessi, tot val o molt o poc**, però res no ens crida, hi som indiferents.
- De sobte, tot es torna indiferent, tant les coses com nosaltres mateixos.
- **El buit és la indiferència que ho abasta tot**, que arriba a buidar fins i tot la nostra quotidianitat.
- Ens trobem completament abandonats: no només no estem ocupats en alguna cosa, no només aturats per nosaltres mateixos en algun aspecte concret, sinó en conjunt.
- Aquest avorriment, això no obstant, no és una desesperació.
- Aquesta forma d'avorriment ens porta nu el si mateix, allò que ja sempre som, ens el deslliga, ens el mostra.
- El món ja no ens atreu, se'ns neguen les seves possibilitats.

- Restem indiferents, tot val molt o poc, però tot val el mateix.
- D'aquesta manera, ens veiem forçats a la possibilitat original de l'existència.
- El temps que ens dóna llargues o el temps deturat de la primera i segona formes no té cap sentit aquí.
- Però **ens movem profundament en l'essència del temps.**
- Se'ns denega l'ens en el seu conjunt, el món circumdant.
- Els objectes hi són, però no hi accedim.
- Tot ens sempre se'ns dóna en l'horitzó del temps: passat, present i futur.
- El temps, que ens permet accedir a l'ens, és precisament el que anul·la l'existència.
- **L'existència és arreu i enlloc, està anul·lada.**
- Aquesta forma d'avorriment està relacionada amb l'horitzó del temps, que és l'horitzó total únic i unitari del temps.
- El temps anul·la l'existència, no com a temps deturat, sinó el temps més enllà del fluir i de l'estar deturat, el temps que en cada cas és l'existència mateixa en el seu conjunt.
- L'existència no troba res que pugui explicar-li aquesta força anul·ladora, i hi cedim, ens deixem endur.
- L'ara s'enfonsa de cop, per això no consultem el rellotge.
- Tot queda en suspens.
- Però «l'ara» no és tampoc l'interval de temps en què ens avorrim profundament.

- Simplement, ens sobrevé com un moment, i tota l'amplada d'aquest moment no és s'articula en el passat ni en el futur.
- Però tampoc en el present
- **No és ni només passat, ni només present, ni només futur**, però tampoc no és la suma d'aquests tres.
- És la unitat inarticulada en la simplicitat de l'horitzó del temps.
- El temps nega les possibilitats de l'existència.
- Però, precisament en aquest anul·lament, possibilita l'existència essencialment, allibera l'existència perquè no hi ha res que la lligui.
- **No hi ha res que ens lligui al món circumdant, som lliures d'allò que ens envolta.**
- Aconsegüim una **experiència pura del temps** i un accés directe al món.
- Ens adonem que som éssers temporals.
- L'existència només és lliure quan pren una resolució, i aquesta resolució és un *instant*: **l'existència es resol en un instant**, en el moment en què res no la lliga i el temps es nega en passat, present i futur.
- El temps anul·lador duu en si mateix la possibilitat d'alliberament de l'existència.
- **L'instant és un canvi en la mirada**, és un estar resolt en què totes les possibilitats d'acció es mantenen obertes.
- **El temps es trenca en l'instant, i ens podem apropiari de les nostres possibilitats**, perquè no hi ha res que ens lligui al món.
- Les tres formes d'avorriment no segueixen l'ordre descrit, no es passa de la primera a la segona i, d'aquesta, a la tercera.

- El que fem, precisament, a la primera forma d'avorriment és intentar allunyar el sorgiment d'aquesta tercera forma d'avorriment, cercant un passatempo.
- **La tercera forma d'avorriment és condició de possibilitat de la primera i segona formes d'avorriment.**
- En un sentit vulgar, l'avorriment és molest, el volem allunyar.
- Per això tothom vol tenir un propòsit, per no avorrir-se.
- Hi ha un desconeixement general d'aquest estat afectiu que és l'avorriment, per això se l'allunya.

Tipus	Exemple	Tipus de buit	Manera de viure el temps	Forma experimental del temps
Avorrir-se d'alguna cosa	Estació de tren	Impossible d'omplir	Intranquil·litat, espera	Interval, trànsit
Avorrir-se amb ocasió d'alguna cosa	Sopar	Buit difós	Ara dens, temps envoltant	Un instant que s'estén
Hom s'avorreix sense més	Passeig per una ciutat europea	Buit absolut	Indiferència, indeterminació	Experiència pura del temps

Conclusió

- L'avorriment és una disposició afectiva que ens revela el món de manera directa, sense cap mediació ni artificio.

- **És especialment important a la nostra època:** la tecnologia instrumentalitza i mediatitza la nostra relació amb el món.
- Paradoxa: les distàncies entre països són cada cop més curtes gràcies als mitjans de comunicació i transport, però el món ens resulta cada vegada més distant i estrany.
- Pensar en l'avorriment posa de manifest la vertadera natura de la racionalitat tecnològica: la voluntat de domini i de control.
- L'avorriment ofereix la possibilitat d'accedir al veritable significat de l'ésser humà.
- Potser és l'única alternativa a l'increment de l'ús de la tecnologia.
- La tecnologia intenta omplir el temps, fer que no s'ens faci llarg, mitjançant una oferta d'oci i entreteniment inesgotable:
 - Pel·lícules
 - Sèries
 - Televisió
 - Ràdio
 - Xarxes socials
- **L'avorriment és el fracàs de la tecnologia, no el pot controlar** (NOTA: ni avorriment, ni silenci)
- En l'avorriment ens alliberem del domini de la tecnologia.
- Una altra paradoxa: l'home modern, que normalment no té temps, no sap què fer amb el temps lliure quan el té → avorriment profund.
- **Estem tan imbuïts de tecnologia que són la nostra única manera d'omplir el temps lliure.**
- Quan no podem anar al cinema, escoltar la ràdio, consultar el mòbil, caiem en un buit absolut, perquè la nostra existència està mediatitzada per la tecnologia.

- No sabem com parlar-nos ni relacionar-nos.
- **La tecnologia ens deslliga del món, l'uniformitza**, de manera que ens allunya d'allò que tenim més proper.
- Vivim en una època de desarrelament, la llar ja no ens dóna la seguretat que donava temps enrere.
- La tecnologia ens empeny constantment a sortir de la llar, on érem i ens sentíem segurs: la televisió, la ràdio, el mòbil, ens fan anar a mons llunyans i extraordinaris.
- «los hombres son arrastrados cada día y a cada hora hacia ámbitos extraños, atrayentes, excitantes, entretenidos y enriquecedores. Sin embargo, no proporcionan ninguna estabilidad digna de confianza; más bien, saltan de novedad en novedad, [...] sacándonos de la tranquilidad del hogar y arrojándonos a un terreno inhóspito»
- **El que tenim a la mà ha deixat d'enlluernar-nos, de sorprendre'ns** → tema 3, la imatge.
- Cap estri tecnològic no ens pot fer tornar a la llar → avorriment és el símptoma de la nostra època.
- Com sortim d'aquesta manera de ser?
- **Amb la filosofia —i la poesia—: ens permeten repensar aquesta relació amb el que tenim a l'abast de la mà, el que tenim al món circumdant.**
- De fet, ja sempre existim en aquest món, el tenim a tocar: **hem de deixar-lo que es manifesti**, no li hem d'imposar una manera de ser.
- Per fer-ho, cal un actitud de serenitat, silenci, de meditació.
- **Hem de pensar i relacionar-nos amb el món immediat com si fos un do dels déus.**